

Udskriftsdato: 27. december 2025

2022/2 BSF 110 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om 26 ugers udvidet barsel til tvillingefamilier

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 21. marts 2023 af Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Charlotte Munch (DD), Sólbjørg Jakobsen (LA), Mette Abildgaard (KF), Victoria Velasquez (EL), Katrine Robsøe (RV), Mette Thiesen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT) og Kim Edberg Andersen (NB)

Forslag til folketingsbeslutning

om 26 ugers udvidet barsel til tvillingefamilier

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2023 at fremsætte et lovforslag om 26 ugers udvidet barsel til tvillingefamilier, så tvillingefamilier får samme barselsrettigheder som trillinge- og flerlingefamilier.

Bemærkninger til forslaget

At få tvillinger er en stor opgave, der byder på en enorm arbejdsbyrde og store følelsesmæssige og psykiske udfordringer for både børn og forældre i en tvillingefamilie. Behovet for at være to forældre hjemme på barsel i den første tid er derfor stort. I 2022 – gældende fra 2023 – fik trillinge- og flerlingefamilier i Danmark ret til 26 ugers ekstra barsel for at imødekomme de udfordringer, der følger med at blive forældre til flerlinger. Tvillingefamilierne står imidlertid i samme svære situation, hvorfor tvillingefamilierne bør tildeles samme rettighed. Med dette forslag ønsker forslagsstillerne således at give tvillingefamilierne mulighed for 26 ugers ekstra barsel med barselsdagpenge til fri fordeling mellem forældrene.

Den 9. juni 2022 stemte et enigt Folketing for forslaget om at tildele 26 ugers ekstra barsel til trillinge- og flerlingefamilier. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2021-22, tillæg C, (L 172 som vedtaget), tillæg F (L 172 1. behandling, møde 104, kl. 10:06, L 172 2. behandling, møde 121, kl. 14:40, L 172 3. behandling, møde 123, kl. 12:14). Til grund for tilslutningen til den udvidede barsel lå anerkendelsen af, at flerlingefamilier står i en ekstraordinær situation, hvor tiden er knap, hænderne er få, de fysiske og psykiske risici for både børn og forældre er store og starten på livet kan være svær. Samme udfordringer gør sig gældende for tvillingefamilier, der inden for rammerne af den nuværende lovgivning er markant dårligere stillet end familier med enkeltfødte, trillinger og flerlinger. Denne skævhed ønsker vi med dette forslag at rette op på. Forslaget følger desuden anbefalinger fra FH, Børns Vilkår, Mødrehjælpen, Twinmoms og Forældre og Fødsel, der alle har opfordret til at inkludere tvillingefamilier i den udvidede barselsret, jf. Beskæftigelsesudvalget L 172 – bilag 1, folketingsåret 2021-22.

Alle børn har ret til en god start på livet

Tvillinger skal have samme mulighed for en god start på livet som enkeltfødte, trillinger og flerlinger. Ligesom andre flerlinger oplever børn født som tvillinger flere komplikationer og en sværere start på livet end enkeltfødte børn. Det gør sig gældende ved bl.a. for tidlig fødsel og kejsersnitsfødsler, der ofte leder til hospitalsindlæggelse i de første uger efter fødslen. Faktisk er hele 55 pct. af tvillinger præmaturre. Her er der i den milde ende brug for overvågning og hjælp til vejrtrækning og madning, og decideret medicinsk behandling i den svære ende. Ved kejsersnit gør det sig gældende, at moren efter fødslen ikke bør bære mere, end hvad der svarer til én babys vægt de første 6 uger efter fødslen (»Kommunale tilbud til tvillingefamilier«, Helle Birkholm-Buch, Tvillinger.info, den 24. marts 2012). Det er en noget nær umulig opgave, hvis moren er alene hjemme med babyerne.

Den svære start kan have indvirkning på børnenes amning, søvn og psykiske og motoriske udvikling. Tvillinger skal oven i den mere komplicerede start på livet også dele deres forældre med et andet spædbarn, hvilket ikke giver samme mulighed for at få den utrolig vigtige nærhed og kontakt i den første levetid, som enkeltfødte børn har. Opgaven er svær at løfte for én forælder, og det at være nærværende over for to eller flere spædbørn på en gang og give dem f.eks. øjenkontakt, fysisk stimulation og tid og ro til at skabe den fundamentale relation mellem forældre og barn, kan være særlig udfordrende for én forælder alene. Derfor bør forældre til tvillinger have mulighed for at tage den nødvendige overlappende barsel i de første uger og måneder af børnenes liv og dermed give dem den bedste start på tilværelsen. På den måde giver vi tvillinger samme muligheder som enkeltfødte børn, trillinger og flerlinger.

Forekomsten af efterfødselsreaktioner, belastningsreaktioner (stress) og skilsmisser er desværre også større i tvillingefamilier på grund af det øgede pres. Nogle studier viser, at hyppigheden af psykiske reaktioner er mere end dobbelt så høj hos tvillingeforældre end hos forældre med enkeltfødte børn (»Stress er normen blandt 87% af tvillingefamilier med 0-4 årige børn«, Helle Birkholm-Buch, Tvillinger.info, den 29. november 2011). Med mere barsel og dermed muligheden for at have begge forældre hjemme samtidig, håber og tror vi, at disse tal kan forbedres, og at tvillingefamilier får bedre forudsætninger for et godt familieliv.

Den nuværende barselsordning har økonomiske konsekvenser for familierne

Som barsels- og forældreorlovsordningen er i dag, vil den nødvendige omsorg for børnene i deres første måneder være på bekostning af den samlede mængde barsel og orlov, hvilket leder til, at tvillingebørn stilles dårligere end både enkeltfødte børn, trillinger og flerlinger, og de vil derfor potentielt skulle starte i daginstitution eller dagpleje tidligere end enkeltfødte børn, hvis forældrene vælger at afholde barsel samtidig.

I forhold til barslens længde opstår der hos flere tvillingefamilier et dilemma, når de skal vælge mellem at bruge begge forældres barselsuger samtidig for at være sammen på barsel i den første tid og dermed yde den nødvendige omsorg, eller at sørge for, at der er barselsuger nok til at være på barsel, indtil børnene er klar til at starte i institution. Tvillinger, som er for tidligt fødte, eller som på anden måde har haft en hård start på livet, kan have behov for at få udsat pasningen i institution. Det er dog ikke altid muligt, når forældrenes barselsuger er brugt i de første måneder. Det efterlader mange tvillingefamilier i en svær økonomisk situation. Oven i de mange ekstra udgifter, der er forbundet med at få tvillinger, som eksempelvis udstyr, bleer, modermælksersättning og tøj, kan behovet for at have to forældre hjemme på barsel i begyndelsen koste dyrt senere.

Er børnene ikke klar til at komme i daginstitution, når forældrene løber tør for barsel, må familierne selv finansiere den resterende barselsperiode i en tid, hvor pengene i forvejen kan være knappe.

Finansiering af beslutningsforslaget

Forslaget skønnes ifølge Beskæftigelsesministeriet at koste 70-90 mio. kr. om året – før modregning af de potentielle sparede omkostninger ved mistrivsel, antallet af skilsmisser, psykiske lidelser og sygdommeldinger, som forslaget vurderes at kunne forebygge, jf. Beskæftigelsesudvalget, B 11 – svar på spørgsmål 1, folketingsåret 2022-23 (2. samling). Som finansieringsgrundlag anviser forslagsstillerne at bruge provenuet fra en hel eller delvis konkurrenceudsættelse af kammeradvokatordningen i overensstemmelse med Konkurrencerådets anbefalinger fra 2021 (»Konkurrencerådets anbefalinger til at styrke konkurrencen i advokatbranchen«, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, kfst.dk, den 14. januar 2021) og Regeringens ambitioner fra regeringsgrundlaget fra 2022 (»Ansvar for Danmark – Det politiske grundlag for Danmarks regering«, Regeringen, fm.dk, december 2022). I Konkurrencerådets rapport fremgår det, at overskudsgraden og egenkapitalforrentningen er markant større i top 5-firmaer relativt til resten af advokatbranchen, hvilket peger i retning af, at der er et betydeligt provenu at indhente ved en konkurrenceudsættelse (»Konkurrencen i advokatbranchen«, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, kfst.dk, den 14. januar 2021).

Som alternative finansieringskilder henviser forslagsstillerne til 1) prioritering af offentlige investeringer på baggrund af saldoforbedringer og 2) en yderligere sanering af erhvervsstøtten i henhold til regeringens mål i regeringsgrundlaget.

Forslagsstillerne mener dermed at have fundet den nødvendige finansiering, som beskæftigelsesministeren efterlyste, da borgerforslaget om 26 ugers udvidet barsel til tvillinge- og flerlingefamilier blev førstebehandlet den 23. februar 2023. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2022-23, tillæg F, møde 28, kl. 14:11-15:01. Forslagsstillerne er åbne over for andre finansieringsforslag.

Forslagsstillerne mener, at tvillinger bør have de samme muligheder som enkeltfødte, trillinger og flerlinger for at få en god start på livet. Mere barsel til tvillingeforældre vil forhåbentlig mindske risikoen for efterfødselsreaktioner, belastningsreaktioner og skilsmisser i familier og give forældrene bedre mulighed for at danne gode rammer for børnenes første leveår. Forslagsstillerne pålægger derfor regeringen inden udgangen af 2023 at fremsætte et lovforslag om 26 ugers udvidet barsel til tvillinger, så tvillingefamilier får samme barselsrettigheder som trillinge- og flerlingefamilier.

Skriftlig fremsættelse

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om 26 ugers udvidet barsel til tvillingefamilier.

(Beslutningsforslag nr. B 110)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.